

עין משפט
נר מצוה

קנ:

שואל פרק שלשה ועשרים שבת

מסורת הש"ס

ואין מחשבתין על התחום לשבור פועלים ולהביא פירות. השמא משמע דוקא על התחום אבל בתוך התחום מחשבתין לשבור פועלי ולהביא פירות וקשה לרבי בדסקא פ' ככל מערבין (עירובין ל"ח:) מנא לא הילך אדם לתוך שדהו ליעב מה לריכה כיוצא בו לא יטיל

ושל מה נכך. כגון שכבר היו לזרז אלא שעברו כגון כך וכך הולאמי כנצין זה: משבטות שעברו. לקמן מוקי לה דלא עברו לגמרי שעדיין שכן הפועלים עליו שלא נתנו להן ושל מה נכך שעברו מנארי ואין שכן פועלים עליו: כן וכך הולאמי. אלמא עברו מותרין: קמשי לך כ"ה

בב א טור ש"ע א"ח
סימן ע"א סעיף י"א
ב ב ג ד ה טו ז
שנת הלכה זו שנת
טו"ש א"ח סימן ע"א סעיף
ח ט
לא ד מ"ח ש"ס הלכה זו שנת
שס טור ש"ע א"ח
לב ה מ"ח פ"ט הלכה זו שנת
הלכה זו שנת ע"א טו
טור ש"ע א"ח סימן ע"א
לג ו מ"ח ש"ס הלכה זו שנת
מחללת תפלה הלכה זו
שנת ע"א טו"ש א"ח סימן
לד סעיף פ'
ל"ד ו מ"ח פ"ט הלכה זו שנת
הלכה זו שנת ע"א טו
א"ח סימן ע"א סעיף י"א

אדם על פתח מדינה כדי שימנע למתקן מיד ואומר רבי דהתם מייבאל מילתא דאזני מטייל אלא ליכנס למתקן מיד אחר השנת שעל פתח מדינה רגילים להיות מרחלאות כדלמרי' בפ"ק (דמגילה דף י"א:) (ב) ה' מאות מעלות עשן חוץ לחומה אבל הכל אין הוכחה כ"כ בתוך התחום המתקן לשבור פועלים ולהביא פירות וכי האי גוונא משני התם. מ"ר: אבל פהשך הוא לשבור ופביא פירות בידו. מתוך פירוש הקונטרס משמע לשבור חוץ לתחום וכן משמע פ"ט המשנה וקשה לרבי מהא דלמא שמואל גמ' מותר לאדם לומר לחבירו לנכך פלוני אתי הולך למחר ופרין תנא אין מחשבתין על התחום לשבור פועלים ויהי' והשמא מתניין גופיה מוקמי ליה דמוכחא מילתא כוונתיה דשמואל מדקתני כספא כלל אמר אבא שאול כל שאני זכאי באמירתו יכול אולי להחשיך עליו וקא מפריש בגמ' דמא מדשריין לומר מותר להחשיך וא"כ מדשריין להחשיך לשבור חוץ לתחום אלמא שרי לומר חוץ לתחום אתי הולך למחר דהא בזה תלוי וייתי בשמואל ואינו יודע מתי קמיה דאי לאו דשמואל מחני' אחיה שפיר דה"ה אין לך דבר שאני יהא מותר לאדם לומר על עצמו ואפי' לשבור פועלים למחר או אגנה כגון זה יכול לומר בשנת דהוא אמינא דווקא לחבירו אסור לומר שטור לי פועלים למחר דמחני אמירתו אבל על עצמו יכול לומר כל מה שירצה דלא הוה מחני' וכי תלי אבא שאול והמשכה (ו) ה"מ באמירה למתקן דיש אסורה ויש מותרת אבל אם איתא לדשמואל פריך שפיר דלמא כל אמירות אפילו על עצמו אלא דווקא לנכך פלוני אתי הולך למחר משום טעמא דש"ס יש שם בורגנין הולך והשמא פריך כיון דאי לאו האני טעמא הוה אסרת ליה אלא משום האני טעמא דווקא שרי ליה אי"כ מחני' נמי משחרי להביא פירות שא"ס יש מחליות מביא. נ"ל:

גושא. כרייתא קמיימא רישא קמני שעברו אסורין וסופא קמני של מה נכך מותרין דהיינו עברו: ל"ג. אילן גדול הוא ובעל ענפיה הרבה ושלהש מיני אוכל יש צפירתו אצילות קפריסין וולגין: שא"ס יש בורגנין. מע' אמה לע' אמה הולך אפי' בשנת שהכל חסוד כעיר אחת וכל העיר כד' אמות כדלמרי' צעירין: דף ק"ה. ואין דהוא דבר שיש לו הימור על ידי תקנה בשנת מותר לאומר אפילו נמקום שאין שם הימור: המחבורים. שא"ס לקצץ בשנת ע"י שום תקנה: קט. ונבות השבטים אשטר"ל: כפיכא סריא. שא"ס יש מחליות אינו מביא משום דמוקא: הוא: על עסקי כלה ומא' אין. דחפני שמיא הן אכל על עסקי אחר אפי' דומיא דכלה לא: בשלמא אחר דומיא דכלה משכחא לה. דאסור להחשיך כגון לתתון מן המחבור: למינו לה אבא. דעברו לה גנא דאסא לכתל: אלא עסקי מן אפי' איה. הבאה דלרין ומכריכין ואמאי לאחר לא לימא הואיל ואם יש שם מחליות מביא: למינו ליה גלימא. לתקן לו מכריכין דלן הימור דכר' הוה כלל: ואמאי דלן אבדיל. אסופא דמתי' מתמחא דקמני ומביא פירות כדו לקולל מן המחבור כלא הגדלה: בין הגיטוס שנו. דליכא כוס נשדה: המכדיל בין קודש לחול. להיכרא בעלמא ללוות את התלך: ועבדין לורכין. ואחר כך אנו מכריכין על הכוס נכרה גמורה דהגדלה וכ"ש דאי אבדיל תתפלה מותר לעשות לרבי וחומר ומגדיל על הכוס: ומסלפין סילתי. מוטבין עינים: אפי' קמי ומשוי כלל: אי נימא ארישא. דקמני ת"ק לאיסורא וקאמי אבא שאול לכוניה בה כלא א"כ דכללא לאיסורא ה"ל למימר כהדיא כל שאינו זכאי באמירה כגון אלו שאינו רשאי לומר לחבירו שטור לי פועלים או הנא לי פירות למואלא שנת אינו רשאי להחשיך מיניע ליה: אלא

רבינו הגאון

חשובות שאין צורכין ואין מחשבתין חשבונות שצריכין. כיצד אמר אדם לחבירו כי כך פועלין כי וכך דברי הוצאתי על שדה זו. אבל לא יאמר כי הוצאתי וכך עתיד להוציא ואיכנסא אם נשאר עליו וצריכונא בה שבת אסור לו לומר אפילו כי הוצאתי. שצדו לחשב ולרדע סבוס והשאר עליו חן חשבונות שצריכין ואסור. אמר רב יהודה אמר שמואל מותר לאדם לומר לחבירו לנכך פלוני אתי למחר ופרין תנא אין מחשבתין על התחום לשבור פועלים ויהי' והשמא מתניין גופיה מוקמי ליה דמוכחא מילתא כוונתיה דשמואל מדקתני כספא כלל אמר אבא שאול כל שאני זכאי באמירתו יכול אולי להחשיך עליו וקא מפריש בגמ' דמא מדשריין לומר מותר להחשיך וא"כ מדשריין להחשיך לשבור חוץ לתחום אלמא שרי לומר חוץ לתחום אתי הולך למחר דהא בזה תלוי וייתי בשמואל ואינו יודע מתי קמיה דאי לאו דשמואל מחני' אחיה שפיר דה"ה אין לך דבר שאני יהא מותר לאדם לומר על עצמו ואפי' לשבור פועלים למחר או אגנה כגון זה יכול לומר בשנת דהוא אמינא דווקא לחבירו אסור לומר שטור לי פועלים למחר דמחני אמירתו אבל על עצמו יכול לומר כל מה שירצה דלא הוה מחני' וכי תלי אבא שאול והמשכה (ו) ה"מ באמירה למתקן דיש אסורה ויש מותרת אבל אם איתא לדשמואל פריך שפיר דלמא כל אמירות אפילו על עצמו אלא דווקא לנכך פלוני אתי הולך למחר משום טעמא דש"ס יש שם בורגנין הולך והשמא פריך כיון דאי לאו האני טעמא הוה אסרת ליה אלא משום האני טעמא דווקא שרי ליה אי"כ מחני' נמי משחרי להביא פירות שא"ס יש מחליות מביא. נ"ל:

הגהות הב"ח

(א) גם כן יקר פועלים היסוריה על שנה: (ב) ימים דיה ודן וכו' משמעתין פוקת קמא דמגילה שלשת אלפים כי בני היה בו ולכא אחר וא' ה' מלות חלונות מלכות עשן: (ג) ד"ה אכל וכו' וכו' מ"ה אלא שאל התוס' באמירה ה"מ:

לענין רש"י

אשטר"ל א"י [אשטר"ל]. קט.

רבינו הגאון (ההשך)

כלומר עשה מלאכה קודם הברכה והאמר ר' אלעזר וכו' אסור לעשות מלאכה קודם הברכה ואם יש לומר דהו' שבביא פירות הפסול והברכה בחילוף והאמר שואל המכדיל בחפלה צריך שיבריל על הכוס ואיכנסא בין הגיטוס שנו. הברכה בימי הצדק בין הברכה על הכוס ולפני ששעא שאמר לעשות מלאכה ער שיבריל ואפילו לא אמר אלא המכדיל בין קודש לחול דיו. דהא רב אשי דהוא מרדא אמר כי היינו כי רב כהנא הוה אפרין המכדיל בין קודש לחול ואכנסין סילתי. כלומר היינו מתעסקין במלאכה ולא [כא] רבי אשי למטע אלא שאנו צריך לומר בחפלה. שאנו חליק פריך עובי פסחוס. אבל צריך להוסיף בריבא בשם ומלכות לדין [כא]: [לא] נעשה מוכרת פירות בכל המצות. וכו' הלכה. כל שאנו זכאי באמירתו רשאי אפי' להחשיך עליו. והצרינו לירקק ליעב באזו כבא דמתניתין אמר אבא שאול כלל זה. דקתני אין מחשבתין על התחום לשבור פועלין וכו'.

לברך פ"יני אני הולך.

מאי אריא הוא אפילו לחבירו נמי יכול לומר לך לי לנכך פלוני למחר מהאי טעמא דקאמר ומדשרי שמואל לקמן לומר לחבירו שטור לי פירות שחן לתחומך דנראה הוא שאפילו זה יכול לומר מניין שמתר להחשיך ונ"ל דלא נקט שמואל דוקא לנכך פלוני אתי הולך דהוא הדין לחבירו יכול לומר לך לי לנכך פלוני למחר: קש במחבור משבחת דה' ה"מ הו"מ למימר מטעם מוקא דהא אינו רשאי למחלל בהמה כדלמא רבי אומר רבי דלאו המטה לא יענענו כו' אלא רבותא קאמר דאפילו במחבור משבחת דה' אומר רבי דלאו משום תלישה נקט לה דש"ס שמואל לארץ אין כי איסור תלישה כיון שיבא אינו יונק מן הארץ דמנוחה בחולין פריך העור והרוטב (דף קט:) וס' דלמא תלישה שמתין באביהן מטיילין תומאח אוכלין והחולש ממנה בשנת חייב מטאת דווקא למקו אכל יבשו לא וכן משמע בכל הסוגיא דיבשו הן ועוקצין מטיילין תומאח אוכלין ואין דינו כלל במחבור ויהא דקאמר הכא במחבור משבחת לה היינו משום איסור יפיו קרקע כדלמא לעיל המולש עולשין בשנת חייב מטאת בפרק בהמה (לעיל דף קט.) והא דפריך בפרק המולש תפילין (עירובין דף ק:) אילנין יבש הא קא נתיי פירי משמע שיש ביבש איסור תלישה אומר רבי דמייירי התם ביבשו הן ולא עוקצין: בת"בנא סריא. והא דלמא לקמן פריך מי שהחשיך (דף קט:) מפרכין תנן ואספתחא לפני כהנא ומוקי לה כהנא סריא משמע דהו' לכהנא אומר רבי דמייירי כגון דלא סרי' כולי האי: אלא' מ'ט' מאי יהו' אהביא' זו ארון והבכרי'ן. תימא אמאי לא קאמר למינו ליה אסא שהיו רגילין להביא אסא למת כדלמאשך כנה (דף ל.) דשור אסא מערסא לערסא וי"ל ע"כ י"ל ארון ומכריכין כדקתני במתי' כהדיא. מ"ר: הא